

Sygn. akt II KK 10/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Wiesław Błuś (sprawozdawca)

SSN Józef Szewczyk

Protokolant Katarzyna Głodowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Bogumiły Drozdowskiej,
w sprawie **J. D.**

skazanego z art. 284 § 2 kk i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 8 stycznia 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 28 września 2011 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 25 marca 2011 r.,

- uchyla wyrok Sądu Okręgowego w P. w zaskarżonej części i sprawę przekazuje temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. G. K., Kancelaria Adwokacka, kwotę 1306,17 zł. (słownie: jeden tysiąc trzysta sześć złotych siedemnaście groszy) w tym 23 % podatku VAT tytułem kosztów za sporządzenie i wniesienie kasacji oraz wykonywanie obrony z urzędu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P., wyrokiem z dnia 25 marca 2011 r., uznając oskarżonego J. D. za winnego wymierzył mu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 415 § 5 k.p.k. orzekł obowiązek naprawienia szkody W. J. U., poprzez zapłatę kwoty 600 zł, za popełnienie przestępstw polegających na tym, że:

1. w lipcu 2004 r. w B., działając pod pretekstem kupna, przywłaszczył naczepę samochodową marki Lohra o wartości 12 000 zł, stanowiącą własność G. M., przy czym dokonał wpłaty 2000 zł i nie zwrócił naczepy na żądanie pokrzywdzonego, pozostawiając ją na posesji D. G., tj. czynu z art. 284 § 2 k.k.
2. w lipcu 2004 r. w W., przywłaszczył używany mu przez J. W. samochód osobowy marki Opel Corsa o wartości 20 000 zł, działając na jej szkodę, tj. czynu z art. 284 § 2 k.k.

Na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 2 k.k. za wyżej wymienione czyny wymierzył oskarżonemu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

3. w sierpniu 2004 r. w W., doprowadził M. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem o wartości 17 000 zł w ten sposób, że wprowadził go w błąd co do zamiaru wywiązania się z przyjętego zobowiązania sprowadzenia samochodu Audi A4 i nie sprowadził mu przedmiotowego pojazdu i nie zwrócił otrzymanych od niego na ten cel pieniędzy, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie powołanego przepisu skazał go na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
4. w dniu 11 sierpnia 2004 r. w K., doprowadził W. J. U. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 600 zł w ten sposób, że wprowadził go w błąd co do zamiaru wywiązania się z przyjętego zobowiązania dokonania formalności celnych, związanych ze sprowadzeniem samochodu Opel Corsa i przyjął od niego wyżej wymienioną kwotę oraz dokumenty samochodu i nie dokonał przedmiotowych opłat, a następnie ukrył powierzone mu przez W. U. dokumenty pochodzenia w/w pojazdu, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
5. w marcu 2005 r. w B. działając pod pretekstem kupna przywłaszczył samochód osobowy marki Mercedes o wartości 20 000 zł, stanowiący własność G. K. w ten sposób, że przyjął w/w samochód od S. N. przekazując jedynie kwotę 5000 zł, który to czyn stanowi występki z art. 284 § 2 k.k. i za

to na podstawie powołanego przepisu skazał go na karę roku pozbawienia wolności.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli: oskarżony - zaskarżając go w całości i wnosząc o wydanie справедлиwego wyroku, oraz jego obrońca zaskarżając wyrok również w całości, zarzucając wyrokowi:

I. istotne błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia i mający bezpośredni wpływ na jego treść, a polegające na niesłusznym i bezpodstawnym przyjęciu, w oparciu o błędną i wybiórczą ocenę zeznań świadków oraz nienależyte ich rozważenie we wzajemnym powiązaniu, że J. D. dopuścił się wszystkich przypisanych mu czynów,

II. obrazę przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść orzeczenia art. 170 § 1 pkt 3-5 i § 2 k.p.k. poprzez bezpodstawne oddalenie wniosków dowodowych o przesłuchanie świadków S. J., M. W. na okoliczności pozbawienia oskarżonego samochodów przechowywanych u S. N., S. W. na okoliczności wejścia przez niego w bezprawne posiadanie samochodu m-ki „Audi” i M. R. na okoliczności znalezienia się u niej samochodu „Opel Corsa” oraz niezaliczenie do materiału dowodowego akt sprawy Sądu Rejonowego w O. na okoliczności poniesionych strat z powodu utraty transportu opon.

Apelacja zawierała wniosek o uniewinnienie oskarżonego lub uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 28 września 2011 r., zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, że:

a) uchylił rozstrzygnięcie o wymierzeniu oskarżonemu kary łącznej; uniewinnił oskarżonego od popełnienia przypisanego mu czynu opisanego w punkcie 1., dotyczącego przywłaszczenia mienia na szkodę G. M. i kosztami postępowania w tym zakresie obciążył Skarb Państwa,

b) z podstawy wymiaru kary za drugi z przypisanych oskarżonemu czynów, popełnionego na szkodę J. W. wyeliminował przepis art. 91 § 1 k.k.

i za ten czyn wymierzył oskarżonemu na podstawie art. 284 § 2 k.k. karę roku pozbawienia wolności,

c) w ramach czwartego z zarzucanych oskarżonemu czynów, uznał go za winnego tego, że w sierpniu 2004 r. w nieustalonym miejscu ukrył stanowiące własność W. U. dokumenty dotyczące samochodu Opel Corsa, którymi nie

miął prawa wyłącznie rozporządzać, tj. popełnienia czynu z art. 276 k.k. i za to z mocy tego przepisu skazał go i wymierzył karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

d) na podstawie art. 85 i 86 § 1 k.k., biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone oskarżonemu za zbiegające się przestępstwa, wymierzył łączną karę 2 lat pozbawienia wolności.

W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny i bezpośredni wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

a) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez zaniechanie wszechstronnej kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku, a nadto rozważenia i ustosunkowania się w uzasadnieniu orzeczenia do wszystkich zarzutów zawartych w apelacjach, w następstwie czego doszło do utrzymania w mocy niezasadnego, wydanego z rażącym naruszeniem art. 7 k.p.k. wyroku Sądu pierwszej instancji;

b) art. 170 § 1 pkt 2, 4-5 k.p.k. przez bezzasadne zaakceptowanie oddalenia przez Sąd pierwszej instancji złożonych wniosków dowodowych:

- z zeznań świadków S. J. i M. W. dotyczących pozbawienia oskarżonego sprowadzonych samochodów oczekujących na sprzedaż, a przechowywanych u S. N. na okoliczności trudnej sytuacji finansowej J. D.;

- z zeznań S. W. dotyczących pozbawienia oskarżonego samochodu „Audi A6” sprowadzonego dla M. K. na okoliczności trudnej sytuacji finansowej i zamiaru J. D. wywiązania się z umowy wobec tego pokrzywdzonego;

- z zeznań M. R. dotyczących daty, przyczyn i celu jej wejścia w posiadanie samochodu „Opel Corsa” na okoliczności zamiaru zwrotu przez J. D. tego pojazdu J. W. - z akt sprawy Sądu Rejonowego w O. na okoliczności pozbawienia oskarżonego transportu opon wartości ok. 100 000 zł i jego trudnej sytuacji finansowej w tamtym czasie;

c) 415 § 5 k.p.k. przez utrzymanie w mocy obowiązku naprawienia szkody na rzecz W. J. U. w kwocie 600 zł mimo wyeliminowania kwalifikacji oszustwa na tę kwotę i braku skazania za czyn z art. 286 § 1 k.k. na szkodę tego pokrzywdzonego.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu oraz wstrzymanie wykonania wyroku do czasu rozpoznania kasacji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

W toku rozprawy kasacyjnej obrońca popierał wniesioną kasację i zawarte w niej wnioski, a prokurator wnosił o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje.

Podniesiony w kasacji zarzut obrazy przepisów postępowania, a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. okazał się zasadny.

Obrońca w skardze apelacyjnej zarzucił Sądowi pierwszej instancji istotne błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia i mające bezpośredni wpływ na jego treść, a polegające na niesłusznym i bezpodstawnym przyjęciu, w oparciu o błędną i wybiórczą ocenę zeznań świadków oraz nienależyte ich rozważenie we wzajemnym powiązaniu, że J. D. dopuścił się wszystkich przypisanych mu czynów (pkt 1. apelacji) oraz obrazę przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść orzeczenia art. 170 § 1 pkt 3-5 i § 2 k.p.k. poprzez bezpodstawne oddalenie wniosków dowodowych o przesłuchanie świadków S. J., M. W. na okoliczności pozbawienia oskarżonego samochodów przechowywanych u S. N., S. W. na okoliczności wejścia przez niego w bezprawne posiadanie samochodu m-ki „Audi”, M. R. na okoliczności znalezienia się u niej samochodu „Opel Corsa” oraz niezaliczenie do materiału dowodowego akt sprawy Sądu Rejonowego /.../ na okoliczności poniesionych strat z powodu utraty transportu opon (pkt 2. apelacji).

Zarzuty te składający apelację uzasadnił, przedstawiając argumenty, które jego zdaniem wskazują na obrazę przez sąd orzekający, wymienionych wyżej przepisów postępowania oraz dokonanie błędnych ustaleń faktycznych (k. 820-821).

W tej sytuacji procesowej obowiązkiem Sądu Okręgowego, wynikającym z treści art. 433 § 2 k.p.k., było rozważenie wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, a nadto podanie w uzasadnieniu dlaczego zarzuty i wnioski apelacji uznał za zasadne albo niezasadne (art. 457 § 3 k.p.k.). Przy czym oznacza to, że Sąd ten był obowiązany nie tylko do niepominania

żadnego z podniesionych zarzutów, ale także do rzetelnego ustosunkowania się do każdego z nich, bez względu na to, jaka strona zarzuty te wysuwa, czyli wykazania, choćby i zbiorczo, ale zawsze poprzez odpowiednie argumentacje, a nie przez ogólnikowe odwoływanie się do trafności ustaleń, ocen lub poglądów zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, dlatego podniesione zarzuty i argumenty wysunięte na ich poparcie zasługują bądź nie zasługują na uwzględnienie (por. wyrok SN z dnia 6 czerwca 2006 r., V KK 413/05, OSNKW 2006, z. 7-8, poz.76). Wskazany obowiązkowi Sąd odwoławczy nie sprostał. W pierwszej kolejności należy wskazać, że drugi z zarzutów apelacji obrońcy dotyczący obrazy przepisów art.170 § 1 pkt 3-5 i § 2 k.p.k. nie został w ogóle rozpoznany. Takie postąpienie Sądu drugiej instancji stanowi rażąco obrazę art.433 § 2 k.p.k. mającą istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia co w pełni uzasadnia uchylenie zaskarżonego wyroku. Nie jest to jednak jedyne uchybienie jakiego dopuścił się Sąd Okręgowy, bowiem pozostałe zarzuty apelacji zostały rozpoznane pobieżnie, bez wymaganej wnikliwości i rzetelności. Nie można inaczej określić sytuacji, w której argumenty podniesione w obu apelacjach świadczące, zdaniem autorów tych środków odwoławczych, o braku winy oskarżonego, kwitowane są kategorycznymi stwierdzeniami, że skoro świadkowie, w tym pokrzywdzeni zeznali, iż J. D. wszedł w posiadanie ich pojazdów, po czym ich nie oddał to „ewidentnie” wyczerpał znamiona „przestępczego przywłaszczenia”. W odniesieniu do czynu popełnionego na szkodę G. K. Sąd odwoławczy w ogóle nie rozważał podniesionych w apelacjach argumentów, natomiast w przypadku czynu popełnionego na szkodę J. W. ograniczył się do oceny części wyjaśnień oskarżonego, dotyczących wzajemnych rozliczeń finansowych, oceniając je jako „kompletnie sprzeczne z regułami doświadczenia życiowego” i niewiarygodne, co „samo w sobie czyni zeznania pokrzywdzonej wiarygodnymi” (k.841-842). O braku należytej wnikliwości Sądu odwoławczego przy rozpoznawaniu obu apelacji świadczy dodatkowo utrzymanie w mocy orzeczenia Sądu pierwszej instancji, w części dotyczącej zasądzenia na podstawie art. 415 § 5 k.p.k. odszkodowania, w sytuacji skazania oskarżonego za czyn zakwalifikowany jako przestępstwo określone w art. 276 k.k.

Wadliwość takiego procedowania w postępowaniu odwoławczym jest zatem oczywista. W tej sytuacji, doszło do rażącej obrazy, wskazanych w pkt 1. kasacji, przepisów postępowania. Uchybienie to miało istotny wpływ na treść orzeczenia, w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k., bowiem wadliwość uzasadnienia uniemożliwia

dokonanie kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego. Z tych powodów nie mógł się ostać wyrok Sądu drugiej instancji. Sąd Okręgowy ponownie rozpoznając apelacje oskarżonego i jego obrońcy powinien tak procedować, aby dostosować się do wymogów określonych w art. 433 § 2 k.p.k. i w art. 457 § 3 k.p.k., pamiętając, że jest obowiązany rozważyć wszystkie istotne zarzuty, przy czym powinien szczegółowo, poprawnie pod względem logicznym, bez sprzeczności, niekonsekwencji i dwuznaczności, przedstawić tok rozumowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2005 r., IV KK 245/05, R-OSNKW 2005, poz. 1897).

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.